

A POSZT-on évek óta tradíció, hogy a határokon túli színházakat és darabokat is meghívják. Így találkozhatott a közönség Leonce és Léna időtálló történetével, amelyet a rendező úgy hangolt át, hogy nem változtatott rajta semmit.

Georg Büchner fájdalmasan korán, huszonnegyedik életévének betöltése előtt kivonult a földi kulisszák közül. Pár év alatt azonban letett két olyan darabot a színháztörténet asztalára, amelyek esetében új stílus megteremtéséről beszélhetünk. Ők sorrendben a Leonce és Léna és a Woyzeck. A Kolozsvári Állami Színház társulata Tompa Gábor rendezésében hozta el a pécsi közönségnek az írózseni (és ezen kívül orvos és újságíró) legelső papírra vetett darabját, amelyet nyugodtan nevezhetünk az első abszurd színháznak. Egy komédiát, mesejátékot látunk. Első ránézésre. Azonban vizsgáljuk csak meg közelebbről...

Leonce és Valerio, két ellentétes jellem

A cím egy romantikus darabot sugall, a téma örök, egy férfi és egy nő szerelme. Mivel színpadra állított műről van szó, ezért – gondolnánk - a két szerelmes nem lehet egymásé, ugyanis a család/a társadalom/a rangbeli különbségek örök bujkálásra, titkolózásra, cselszövésre kényszerítik őket, titkos légyottokon találkozhatnak csak, és a lamúr tragédiába fog torkolni. De akkor nem abszurd színházról beszélünk. Leonce (Bodolai Balázs) , a beszédes nevű Popo birodalmának a várományosa, akinek apja (Váta Loránd) a szomszédos Pipi hercegnőjét akarja elvetetni vele, Lénát (Györgyjakab Enikő) . A két fiatal céltalanul tengeti semmittevő életét, a herceget az ingerszegény környezetben minden untatja, semminek nem látja értelmét.

Léna hercegnő és hű szolgálónője

Szerencséjére találkozik a „bolond” Valerival (Viola Gábor) aki utat mutat neki élete sötét káoszából. Természetesen Valeriot a király emberei égen-földön keresik, ugyanis nagyon veszélyes egy olyan fogaskerék ebben a társadalomban, aki gondolkodik. A herceggel, Leonce-szal, a csavargó vándorlásba kezd, az út során pedig belebotlanak az ifjúnak kiszemelt Lénába, aki

hasonlóan együgyű, mint szíve választotta. A menyegzőt megtartják, a konvenciók megbuknak. És minden jó, ha a vége jó?

Az öreg király alattvalói körében

A darab sava-borsát azonban az előadásmód, a gesztusrendszer, a díszletek és a jelmezek adják meg. Az örület, a melankólia és az abszurditás egyszerre van jelen a színpadon. Először is adottak a színészek, akik élettelen bábok, rizsporos parókák alá, mindent elfedő, élettelen maszkok mögé rejtve. Mivel Madáchcsal élve „hiányzik az összhangzó értelem”, ezért ezek a lények élnek mechanikus, jelentés nélküli „életüket”. Lázadnak a semmi ellen, futnak az örületbe és vakon követik a józan ésszel fel nem fogható parancsokat, puffogatnak értelmetlen, de jól hangzó frázisokat. Ismerős? Ezt a rendszert úgy hívják: káosz, abszurdizmus, történelmi nevén abszolutizmus.

Álarcok mögött: Leonce és Léna

A korhű, 19. századi jelmezekbe öltöztetett élettelen bábok lepusztult, málló vakolatú, kitört ablakú kulisszák előtt mozognak, észre sem véve tulajdon pusztulásukat (Carmencita Brojboiu mesteri kompozíciója). A darab utolsó momentumáig nevetünk az eltúlzott gesztusokon, a gépiességen, az értelmetlenségen. Azonban ott – ha előbb nem – rádöbbenünk, ez a darab a mi korunkról (is) szól. Tompa rendezése úgy aktualizál, hogy egy mondatot sem változtat meg, „csupán” ránk kacsint. Ha nem vigyázunk, legközelebb bábok vonulnak ki a nézőtérről is.